

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-Egylet” közlönye.

Szerkesztői szállás:

Szent-Miklós-utca 791. sz. hová a lap szellemi részét illető czikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

A ref. főtanoda könyvnyomdája, hova az előfizetési pénzek és reclamatiók küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor ára 6 kr.; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

A hirdetési díjak előre fizetendők.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten: Lang Leopold, Erzsébet tér, 9. sz.) Bécsben Haasenstein és Vogler (Nen-Markt 14. sz.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész lven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Félévre 3 frt.

Negyedévre 1 „ 50 kr.

Felhívás!

A m.-vásárhelyi jogász-egylet igazgató-választmányának folyó hó 17-én, azaz szerdán délután 4 órakor a kir. tábla nagytermében gyűlése leend, melynek tárgyait az évi közgyűlés által az igazgató-választmányhoz utasított ügyek elintézése fogja képezni.

Egyszersmind fölhívhatnak az összes helyi egyleti tag urak miként a folyó hó 18-kán, azaz: esütörtökön délután 4 órakor ugyan említett helyen tartandó rendes ülésre, a szakosztályok alakítása, nem különben elnökök és jegyzők választása tekintetéből minél számosabban megjelenni sziveskedjenek.

M.-Vásárhelyen, 1875. febr. 15.

Br. Apór Károly,
egyl. elnök.

Kuti Albert,
egyl. titkár.

M.-Vásárhely, 1875. febr. 16-án.

„Vannak igazságok, melyeket nem lehet elég sokszor ismételni” — mondja valamelyik írója a nagy német nemzetnek.

Hazánknak siralmas pénzügyi viszonyairól számos hasábokat irnak tele a hivatottak és hivatatlanok egyaránt; a casinók, baráti estélyek, családi körök mindenütt telvék a jajongással, a panaszkodással, hogy elveszünk, elpusztulunk, hogy a lét és nem lét megdöbbséte kérdése előtt állunk; hogy immár Damokles kardját csak gyenge hajsza nem engedi fejünkre hullani.

A haza bölcei pedig oda fenn, csak most bevégezett tanácskozásaikban keresték fényes dialecticával, szívet és vesét rázó szónoklatokkal, merész tervekkel Gilead balzsamát, mely szeretett betegünk, drága hazánk vérző sebeire enyhítőleg hatna, mely róla a betegségnek ércznél súlyosabb lánczait leoldani képes lenne.

Itt-ott a hazában találkozik egy-két hang, mely az orvosi bölcsesség higgadtságával és találékonyságával mondatott ki; így e lapok hasábján tett áldozatkész ajánlata „egy székelynék”; így a „Nemzeti Hirlap”-ban közétett hazafias fölhívása Vizakna város polgármesterének, ki jóvedelmének egy jelentékeny százalékát ajánlja, a haza oltárára áldozatul; azonban ezen fölszólamlásokat, ezen komoly megfontolást érdemlő hangokat egy-két egyén megdicséri, száz kineveti, ötszáz el sem olvassa, s marad minden a régiben és változatlan hévvel és következetességgel szidjuk a kormányt az adófölemelésnek még csak gondolatáért is; hiszen mi szegény, mi családi körünkben is eladósodott nép vagyunk; hiszen mi alig birunk egyik napról a másikra élni; hiszen mi még az eddig óriás (??) adókat sem birjuk fizetni..... hát hogyan tudnánk még többet áldozni (?) az állam molochjának szájába....

Azt hisszük, hogy más országokban eldorado van, a polgárok nem fizetnek adót s nem hoznak áldozatokat az állam existenciájának fönntartására?

Valjon hol van az ilyen állam? ha csak nem talán a holdban.

Hanem igenis van különbség köztünk és más népek között, van, mert Európa minden népe átlag több adót fizet, mint a miénk; továbbá egy nép sem töprenkedik annyit saját siralmas viszonya fölött, mint mi; egy nép sem dolgozik kevesebbet, mint mi; és egy nemzet sem fényűzőbb, mint mi, habár tizszer gazdagabb is, mint mi.

És itt találó ama mondat mit czikkünk elején fölhoztunk, hogy vannak igazságok, melyeket nem lehet elég gyakran ismételni.

Mig nálunk a munkálkodási ösztön a kunyhótól föl a palotáig közkinccsés nem válik.

Mig a takarékoság erénye kunyhótól a palotáig nem csak beszédeinket, de minden cselekedeteinket, tényeinket rendszeresen át nem hatja.

Mig az állam iránti köteleességek teljesítésének szükségszerű érzete fent es alant köztulajdonsággá nem válik.

Mig az eredményre, legalább a kívánt eredményre soha nem vezérő jajveszéklés, másokat kárhóztatás, erőtelenségről bizonykodó szokása helyett a „segíts magadon, Isten is megsegít” elve állandó irányadója nem lesz külső életműködésünknek:

Addig e haza népei, nemzetünk tengődhetik, egy napról másra existálhat, de nem örökké; hanem a hon áhitott, a multban valósággal létezett s a jövőben sokak által reménylet nagysága, hatalma, dicsőssége csak kegyes óhajítás marad; de ither és a külföld előtt elismert tényvé válni nem fog.

Adja az ég, hogy létesüljenek az előbb fölhozott és elhallgatott még sok más feltételek, melyek ez élni hivatott nemzet lételet biztossá, erőssé s az idők viharai által megdönthetlenné tegyék.

A helyzet.

A kabinetválság teljesen elvesztette éles jellegét. Jólátunk teljesült: Bittó az országgyűlési szavazat után, mely megszámlíthatatlan nagy többséggel fogadta el a költségvetés előterjesztését alapul, a következő, már utóbbi lapunkban is jelzett nyilatkozatot tette:

„Ha a kormányt csupán a közelebbi, vagy távolabbi időben nyerendő elégtétel-érzete vezetné, úgy most ezen szavazás után pénzügyi politikájának elfogadására, vagy elvetésére fogná fölhívni az országgyűlést; mert mélyen meg lévén győződve arról, hogy a kormány pénzügyi politikája: az egyedül helyes, czélszerű és biztos; azt vagy győzelemre vezetni, vagy azzal esni, egyiránt dicsőségnak tartotta volna.”

De van egy magasabb tekintet, mely előtt úgy a subjectiv indokoknak, mint a szokásos parlamenti formá-

hoz való merev ragaszkodásnak háttérbe kell vonulni és ezen tekintet az időközben lényegesen megváltozott helyzet, mely a szemközti állott pártoknak a haza érdekében annyira kívánatos együtt működhetésére és ez alapon egy erőteljes, gyorsabb parlamenti actióra nyit kilátást; nekünk pedig, a kormánynak, tilt minden olyast, mi ezen közösen óhajtott nagy czél elérésének praejudikálhatna. E helyzetet komolyan számba venni, ez iránt a koronának előterjesztéseket tenni, a kormány elengedhetetlen hazafias köteleességének ismeri: miért is azon kéréssel járulok a házhoz, hogy míg ez értelemben a legfelsőbb elhatározás bekövetkezhethetné, méltóztassék üléseit egy időre függőben tartani.”

Mire az országgyűlés Tisza Kálmán támogató felszólalására olyformán függesztette fel üléseit, hogy a kormánynak megadatik a kívánt idő, mert a házszabályok szerint soká kétségben úgy sem tartható az országgyűlés, miután 20 tag felszólalása elégséges az ülések megtartását eszközölni.

A koronától várjuk a megoldást, mely soká nem késhet.

Köteleességünk tehát jelezni a korona helyzetét.

A parlamentben egy szokatlan áramlat vett irányt, melyre nem lehetett számítani.

A helyzet felett uralkodó Deákpart kebelében személyes törekvések egyesültek: a kényszer uralgó helyzetén lendíteni — és nyomba melléje sorakozott az opposíció — azon kikötés mellett, hogy a hazának ilyen válságos helyzetében a közjogi, azaz: a pártszerű opposíció, pillanatilag mindaddig szünetel, míg a hon érdeke, az alkotmány létfeltétele körüli tömörülés a tagok egyesülésének korlátozója.”

Bittó nagyon helyesen fogta föl álláspontját Magyarország kormányának; mert a mely perczben az eddig meddő politikát űző baloldal, elvi meghasonlás nélkül lehetővé tette a közös kibontakozás nagy műveiben részt vehetni; azon pillanatban hazafias bűn nélkül nem lehetett tétovázni Magyarország kormányának a fölöl, hogy ezen „ígért tevékenységnek” a sorompókat megnyissa. Es ezt a helyzetéből kifolyó köteleesség híven is teljesíté.

A koronán áll a határozat.

Mi e határozat fölöl sem ingadoztunk következtéseinkben.

Bittó jelezte, hogy a kormány pénzügyi politikája az egyedül helyes, czélszerű és biztos.

Ebből következik, hogy ő programjától eltérőleg, újabb miniszteri combinatiókba részt nem vehet.

A nagy többséggel szemben a korona ma, az idő 12-dik órájában, kísérletekre nem vállalkozhat és így a közjogi alap ellenei — a saját nézpontjaikból kifolyó miniszteri combinatiók terén ez úttal nem diadalmaszkodhatnak.

De, hát a nyújtott „jobb kezét” sem lehet olyképp visszaútasítani, hogy a felelősséget a korona vegye magára!

Mi tehát itt az expediens?

Szerintünk semmi más, mint az őszinte akarat önzetlen nyilvánulása, sőt áldozatkészsége bizonyos részletekig.

Sem a közjogi oppositio férfiai nem vesztenek, sem a kormány a nagy többség által eredményezett jelen diesteljes sugaraiból mitsem ad föl, ha tagjaik közt a haza opportunítási elvének kötelmes áldozatkészségétől vezéreltetve lehetővé fogják tenni egy fusionalis transactiónak „ad hoc” létre jövetelét.

Azaz: előestéjén vagyunk annak, hogy valamelyik miniszterünk, a nagy czél érdekében, tárczájáról lemond és helyébe a közjogi oppositio emberei közül foglal valaki helyet.

Melléklet: Fleischman és Weber urak mag- és növény árjegyzéke.

Budapest, 1875. február 14.

Szél Kálmán beszéde megállította s a pénzügy-miniszter második szónoklata teljesen megsemmisítette a kezdetben kilátásba helyezett coalitionalis eszméket, mire egy oly rendkívüli jelenetnek voltunk tanúi, mely ngyszólva páratlan a parlamenti életben.

A pénzügyminiszter tegnapelőtti beszéde után, nagy szótöbbséggel lett a költségvetés általánosságban elfogadva; a Deákpártból alig szavaznak ötön ellene, s mégis mi történik? a miniszterelnök mindjárt szavazás után kijelenti, hogy a kormány nem akar az új pártalakulásnak útjában állani s előterjesztést tett a helyzet felől ő Felségének.

Bittó úr ezen határozat nyilatkozata — kivéve minisztertársait — mindenkit meglepett, s míg a baloldallal éljengett, a kormánypárt egy hang nélkül fogadta a kormányelnök nyilatkozatát.

Tisza Kálmán pártja nevében megköszönte a miniszterelnök ígérését s ezzel végét érte a „budget-vita,” mely ugylátszik a jelenlegi kormány visszalépését vonja maga után, a nélkül, hogy annak tárgyalásánál leszavaztatott volna.

E sajtáságos s ismétlem a parlamenti életben páratlan esemény, Tisza Kálmán nagy fontosságú beszédében találja igazolását, ki február 4-én feladta a közjogi merev oppositiot, s kinyilatkoztatta, hogy a közjogi állás most nincs napirenden s nem is lesz talán soká, s most ne azt tekintsük, miben térnek el nézeteink; de azt, hogy miben egyeznek.

Kétségtelen, hogy Tisza K. e nyilatkozata idézi elő a kormányválságot s az ő beszéde lesz az, mi új kormányt s ezzel új aerát hoz Magyarországnak.

Tehát egy év alatt már másodszor úszunk a miniszter-krízisben, s másodszor várjuk a korona elhatározását.

Bittó úr tegnap Bécsbe utazott, s azóta egymást érik a combinatiók s feszülten várjuk a távirót, mely ő Felsége elhatározását hozza meg. Ez alatt javában foly a combinatio. Egy rész a Bittó-kormány megmaradását emlegeti Tisza Kálmánnal belügyminiszternek, másik a Ghiczy Kálmán miniszterelnökséget hiszi, harmadik egy Szlávy-kabinet alakulását reméli Tiszával és Széll Kálmánnal.

Bécsben a kormányelnököt ő Felsége még az nap kihallgatáson fogadta, az audiencia eredményét még ma

azonban fátyol fedi; általános a hit, hogy a király nem fog ez alkalommal lejönni s így a döntő elhatározás igen valószínűleg Bécsből jön.

Meg kell emlékeznünk még azon hirekről is, melyek Andrassy grófnak a válságban elfoglalt állására vonatkoznak. Mindenek előtt feltűnő, hogy: mint Bécsből távirják, a kormányelők az ő Felségéveli találkozás előtt, Wencheim és Orczy bárók kivételével, senkivel sem értekezett.

Legtöbben azt hiszik, hogy a külügyér csak akkor foglalna állást a jelenlegi viszonyokkal szemben, ha oly alakulásról lenne szó, mely a kiegyezést támadná meg, és ha ez által a külügyi politika találna gáncsolókra; de miután sem egyik, sem másik nem történt, sőt Tisza a kiegyezést megszilárdította s ez által a külügyi politika vezetése is helyessé vált találkozt, a külügyminiszternek semmi oka elvi befolyást gyakorolni.

Jövő levelemben a dolgoknak, most még ki láthatja be milyen fordulatáról irhatok; adná Isten, hogy kedvező és biztos hírrel szolgálhatnék a t. szerkesztő úrnak.

U. I. Levelem bevégeztekor terjedt el a hír, miként Bittó a ma délelőtt tartott második audiencián azon megbízást nyerte volna ő Felségétől, hogy Budapestre visszatérve kezdjen alkudozásokat a pártvezérekkel s ezek közt első sorban Tisza Kálmánnal, miből ismét azt követhetjük, hogy magának Bittónak kell az új miniszteriumot megalakítani.

A m.-vásárhelyi ügyvédi kamara felirata a m. kir. igazságügyi miniszter úrhoz.

Nagyméltóságu m. kir. Igazságügyminiszter úr!

Midőn a maros-vásárhelyi ügyvédi kamara területének tagjai, szervezkedésük rendén tisztelettel és hálával emlékeztek meg Nmlgd törvényhozói bölcsességéről és lankadni nem tudó ügybuzgalmáról, melylyel az ügyvédi rendtartás megalkotásában első sorban közreműködött; a kamara válaszmánya teljes készséggel és igaz hazafiai örömmel teljesíti azon megtisztelő megbízatást, hogy köszönő-szavakban adjon hálájának tiszteletteljes kifejezést.

Az ügyvédi rendtartás reformjainak sorában a létező viszonyok követelményeinek természetes kifolyása, s a

független bírói testület mellé teljes önérzettel sorakozik a független ügyvédi kar, mely a befolyásolás nyomasztó nyügeiből fölszabadulva: mint az igazságszolgáltatásnak hivatott közege a jogvédelem terén — minden tartózkodás nélkül — képes az igazság szolgálatában szerzett ismereteit, kitartó munkáját és ernyedetlen szorgalmát érvényesíteni és abban találjuk az ügyvéd becsületes munkásságának — minden aranynál értékesebb — megjutalmazását, hogy szerény munkakörében azoktól nyer útastást, helyreigazítást és támogatást, kikhez érdekesség és barátság állandó kötelékekkel csatolják.

A magyar ügyvédi testület multjában, annak jövőjére nézve minden biztosítékot megtalálnak s a törvény támogató oltalma alatt kétségtelenül sikerülend — minden társadalmi változások között — a törvényhozásnak részünkbe jutott megtisztelő bizalmát igazolni.

Szent leend előttünk jó és balszerencsében a magyar haza érdeke, s politikai meggyőződésünkben sem a hatalom szava, sem a nép kegyének lealázó hajhászata irányadó nem leend.

Abban fogunk fáradni, hogy polgártársaink megtisztelő bizalmát az elvállalt kötelezettség hűség és becsületes teljesítése által kiérdemeljük.

A közügy önzetlen szolgálatában vetélkedve kívánunk a haza jobbjaihoz sorakozni s minden időben tartózkodás nélkül lépünk a küzdőterre, hogy az igazságot diadalra segéljük. Elsők öhajunk lenni a törvények tiszteletében, s midőn vádat emelünk, vagy védelmet teszünk: a társadalmi rend fenntartása és az egyéni becsület megóvása leendnek irányadók eljárásunkban. Féltekenyen fogjuk fenntartani és megőrizni testületünknek mocskotalan erkölcsi reputatióját, s ha kellend, minden kimélet és részrehajlás nélkül fogunk egész szigorral ezen elhatározásunknak kifejezést adni.

Ezen elhatározással foglaltuk el, nmlgu Miniszter úr, a számunkra megnyitott új munkatért, s hisszük, hogy erős akarat- és ernyedetlen kitartással tehetségünk esekélyességét és ismereteink hiányait kipótolandjuk.

Bizalommal számítunk Nagyméltóságod jóakaratu elnézésére, midőn munkálkodásunk felett bírálatot tartand s előre is esedezünk magas figyelméért időnként bemutatandó javaslataink irányában, melyek megtételében az igazságügynek magyar állami létünket minden időkre biztosító szervezése fog vezérelni.

TÁRCZA.

A villamdelejes órák.

(Folytatás.)

Ez előtti közleményünkben említettük már, hogy az egyetlen helyesen járó óra, melynek nincs javításra szüksége — a föld, mely minden 24 órában megfordul tengelye körül. Hanem ez az óra nagyon furesán van készítve, mert mutatója, mi nyilván a nap, oly roppant távolságban áll tőle, hogy egy kis mesterség kell hozzá, eligazodnunk ezen órán. Mind a mellett a parasztok, pásztorok, gulyások s általában azok, kik sokat élnek szabad ég alatt, el tudnak igazodni a nap, a világra e fénylő mutatója után, s megjegyzik maguknak, hogy a nap az egen délben hág legmagasabbra s így elválasztja a reggelt az estétől.

S valóban a mit a pásztorok s társaik már ősidők óta tudnak, az most is mindig vizsgálat tárgya a legszellemdúsabb csillagászoknak. Csak hogy ezek egészen egy másodperc tizedrészéig meg tudják határozni a nap állásából pontosan a déli időt, míg pusztá szemmél sok csalódás- és tévedésnek van kitéve az ember. Még jelenleg is a nap után irányozzuk az órát s pontban tizenkettőre igazítjuk a mutatót, ha a nap, a déllő, átláthatóvá válik.

Hanem a nappal, a világra e mutatójával is nagyon furesán vagyunk. Tudjuk, hogy a földgolyó, melynek fölszínén élünk. A nap tehát nem süthet e golyóra mindenütt egyszerre, hanem csak a földnek 24 óra alatti megfordulása által képes a nap a föld minden részét bevilágítani. Hanem mivel a megfordulás csak lassan, igen lassan megy végbe, s ha a nap már reggel megvilágítja a földnek egy táját kelet felől, a nyugaton fekvő táj még az éj homályába burkolt; épen így vagyunk a nappali idővel.

Ha a nap Berlinnek épen a meridiánnak nevezett déli vonalon megy át, minden táj, mely kelet felé fekszik,

szik, már délutánt számít; míg minden tájon, mely nyugat felé fekszik, délelőtt van.

S épen ez a sajtáságos, hogy az egyetlen helyesen járó óra, mutatójával együtt mindig csak azon az egy helyen mutatja jól az időt, a hol látjuk és sem a kelet, sem a nyugat felé fekvő tájakra nézve nem lehet érvényes. S miután közönséges óráinkat mindig a nap után igazítjuk, sajtásképp hátha jól mutatnak, csak a mi lakóhelyünkre nézve mutatják jól az időt, nem pedig más városokra nézve, melyek tőlünk nyugatra, vagy keletre fekszenek.

Nem lehet csodálkoznunk tehát, ha például az ember Maros-Vásárhelyről egy nagyon pontosan járó órával Budapestre utazik s ott ugy találja, hogy órája, a pesti órához képest, több percet kósik; s ép oly kevésé mérgeledhetik az ember az órára, ha a pesti idő szerint igazított órája, Bécsben ugylátszik mintha késne; meg kell gondolnunk, hogy a mily lehetetlen a napnak egyidejűleg ugyanazon másodperczben állania a déli ponton mindenütt, ép oly lehetetlen, hogy egy óra két kelet, vagy nyugat felé fekvő helyen egyformán jól járjon.

A szegény mozdonyvezetőknek, kik mindig úton vannak s mindenhol pontosan a kiszabott perczre kell megérkezniök, van is elég bajuk az órákkal, ha a vonat épen kelet, vagy nyugat felé megy. Ha kelet felé mennek, egy pár perczcel mindig későbbben, s ha nyugat felé, pár perczcel korábban érkeznek meg, mint kellene; s ez főleg Angolországban oly összeütközésekre adott alkalmat, hogy azon intézkedés hozatott be, melyet azóta több államok behoztak, miszerint a vasúti órákat mind egyformán szabályozzák s egyáltalán nem törődnek a valódi idővel, a minek ugy is minden állomáson más és másnak kell lennie.

A mi a vasútnaknál csak a mozdonyvezetőnek tünik fel, a villamos táviradék használatánál már jelentékenyebb és feltűnőbb. Az időkülönbség Berlin és London közt csaknem egy óra. Azaz: London anyira fekszik nyugatra Berlintől, hogy: ha Berlinben dél van, a londoni uraknak még csaknem egy órát kell várniok, míg a nap ott a délpontra ér. Tehát ott körülbelül délelőtt 11 óra.

Mivel pedig a távsürgöny öt percz alatt igen jól eljuthat Berlinből Londonba, tehát lehetséges és elő is fordul, hogy a távsürgöny, mely Berlinből 12 órakor indul, Londonba egynegyed tizenkettőkor érkezik; azaz: korábban érkezik, mint elküldetett. Mi persze tudjuk, hogy ez a valóságban nincs így; de a hol szabatosan kell meghatározni valamely eseménynek idejét, ott a legnagyobb fontosságu, hogy pontosan ismerjük az órák közötti különbséget.

Elmondunk erre egy kis történetet, mely ugyanegy pillanatra eltávolított tárgyunktól, mely azonban mégis elég érdekes annak megmutatására, hogy milyen gyakori fontosságu lehet a világon az időnek pontos meghatározása.

Egy gazdag házaspár, melynek nem voltak törvényes örökösei, kölcsönösen egymást tették örökössé, azaz: a melyik túl éli a másikat, az öröklí a korábban elhatnak vagyonát. A férfi Londonba utazik, a hol rokonai voltak; az asszony Berlinben marad, hol az ő rokonai éltek. — Ekkor az a különös eset történik, hogy mindketten, a férfi és a nő is, ugyanazon napon meghalnak; a férfi Londonban, fél-tizenkettőkor; az asszony Berlinben, pontban déli 12 órakor.

Ki halt meg most már korábban? Az asszony rokonai és örökösei Berlinben azt állítják, hogy a férj fél-tizenkettőkor halt meg, akkor még élt a nő; a nő tehát túlélte őt s örökölte a férfi vagyonát, s miután félóra mulva maga is meghalt, most már mi örököljük az egészet. A férfi rokonai ellenben Londonban azt állítják, hogy a férj élt túl nejét, mert azon pillanatban, midőn az 12 órakor Berlinben meghalt, Londonban még csak 10 percz mulva 11 óra után; akkor tehát még élt a férfi, tehát ő lett az örökös, s ennél fogva a férfi örököseit illeti az egész vagyon.

Hogy igazodott ki ez esetenél a törvényszék, arra nem emlékszünk, nem is tartozik sajtásképi tárgyunkhoz; jövő számban tovább folytatjuk a villamos órák feletti észrevételeinket.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló nagyrebecsülésünknek és legmélyebb tiszteletünknek kijelentését, melylyel vagyunk a nnmlgu Igazságügyminiszter úrnak alázatos hazafi szolgálai a maros-vásárhelyi ügyvédi kamara választmánya:

Z. Bodolla János, Szabó József,
elnök. titkár.

Jogi szemle.

A törvénykezési eljárás javítása elodázhatlan szükségé vált, és pedig nemcsak saját vagyoni jogbiztosságunk érdekében, hanem a nemzetközi hitel tekintetéből is, mi a külfölddel s főleg Ausztriával való folytonos és egész űzletünket felkaroló összeköttetéseinkben — reánk űzve nemzetgazdászatiilag valódi életkérdés, és a melyet rendezettebb jogállapot s főleg biztosabb törvénykezés nélkül fenntartani lehetetlenség.

És ezen reformnak — mi nélkül u. n. ázsiai állapotaink tovább is tartanának — oda kell mindenekfelett irányulni, hogy perlekedési eljárásunk rövidebb, egyszerűbb s gyorsabb legyen, a jogkielejtés, vagyis érvényesítés pedig ne legyen többé annyi bizonytalanságnak s huzavonásnak kitéve.

Ha azonban ezen javítást törvénykezésünkben, tehát sommás eljárásunkban is, mi a leggyöngébb s legbiányosabb — keresztül vesszük, — ezen keresztülvitelt pedig leglényegesebb jogi érdekeinkből tovább nem odázhatjuk el; akkor nem tudjuk, miért lenne szükséges még külön bagatell- s egyéb eljárási módokat behoznunk, miután a szükségelte javításnak ugyis okvetlenül az egyes bírósági forumon a legegyszerűbb s leggyorsabb eljárást kellendő életbe léptetni.

A sommás eljárás korszerű javítását, átalakítását maga a miniszteris célul tűzte ki, annak tervezete késszen is áll; minek tehát azonfelül még a fizetési rendelvényekre s bagatell eljárásra is gondolni, a melyek t. i. szinte nem eszközölhetnek többet s egyebet, mint a valódi értelemben létezett sommás eljárás. Egy valódi alapjaira fektetett sommás eljárás mellett minden más kivételes, megrövidített eljárások feleslegesekké válnak.

Nem értjük tehát, hogyan gondolhatott miniszterünk ily kivételes eljárási formákra akkor, midőn a sommás eljárás reformját is munkába vettette; ez szerintünk nem lehetvén egyéb, mint: entia sine necessitate multiplicare — minek pedig épen a törvénykezés terén igen káros következményei vannak.

A törvénykezési eljárás javítására kétféle eszköz hozatott javaslatba: a gyökeres reform és a kijavítási segédeszköz. Gyökeres reform alatt a szóbeliség, közvetlenség elvére fektetett perrend értetik. Ezen elvek szolgáltak a mult évi enquette tanácskozmányokban is hangzatos jelszavakul s a mostani miniszteri bizottmányban is újra felelevenítették, s többek által a reform alapkiindulási pontjainul állítottak fel.

A bizottmány többsége azonban ezen elvek ez uttali érvényesítésétől eltérve — a kijavítás mellett nyilatkozott, t. i. a mellett, hogy a reform most a létező perrend kivrívobb hiányainak javítására szorítkozzék.

Ezen enunciatum a bizottmány higgadt érettségének és kitűnő szakképzettségének bizonyítékául szolgál.

Az igaz, ezzel csak ott állunk, hol a perrend életbeléptetése első évében 1869-ben voltunk; midőn egy évi szomorú tapasztalatok alapján már kérdésbe hozatott és sürgettetett, hogy az 1868-ki perrend javítás alá vétessék, felmerült súlyos tévedései, hiányai kiigazitassanak. Azóta évek multak el — tétlenül, hanyagul; de miután azon évek elmultak a nélkül, hogy jogállapotunk, társadalmi intézményeink és erkölceink megváltoztak volna — jelenben sem tehetünk többet, mint a még mindig létező törvénykezési hiányok s hibák kijavítása által segílni jogi bajainkon.

A gyökeres reformra — a közvetlenség rendszerének életbeléptetése által — azon okok folytán legkevésbé sem gondolhatunk komolyan. — Szerintünk jelen szervezetünk mellett, s mostani körülményeinkben higgadt megfontolás mellett szóba sem lehet hozni a szóbeliség behozatalát.

A szóbeliség, vagyis közvetlenség rendszere, egy önálló egészet képező intézmény, melyet csak összes alkatrészeivel lehet képzelni, feltételezni, vagy arról, mint nem létezhetőről, le kell mondani.

A közvetlenség lényeges alkatrészei: az annak megfelelő bírósági szervezet, az ezzel kapcsolatos felebbezési rendszer, az elnöki hatóság sajátos szabályozása és az ügyvédi rend összhangzatos szabályozása.

Ezek oly elemek, melyek a közvetlenség elvével s természetével való összhangzó szervezése nélkül, valódi kép telenség meghonosítását megkísérlni.

És ezen elemek jogrendszerünkben fel nem találhatók; a bírósági szervezet, felebbviteli rendszer stb. mind az írásbeliség rendszerére vannak fektetve, annak kifolyásai annak természetét és sajátosságait viselik magukon. Hogyan lehetne tehát arra gondolni, hogy a közvetlenség intézménye ily idegen elemek közé hozatassék be? Hogyan lehetne attól sikert várni, midőn az minden alapot nélkülözne?

Csak annak lehetné józan értelme, ha a közvetlenségre fektetett perrendtartással annak elemei is azzal egy idejűleg s összhangzatosan szabályoztatnának; új bírósági szervezet, új elnöki hatóság rendeltetnék, új felebbviteli rendszer alakittatnék stb. — De ezen elemek alkotására nem is gondolni, azokat munkába nem venni, s mégis a közvetlenséget sürgetni, vagy behozni akarni — ez jogi non sens, ez valódi codificationalis chamera!

Azt hiszük hosszas, évtizedekre kiterjedő jogirodalmi működésünk s reformtörekvéseink igényt tarthatnak arra, hogy bennünket senki sem gyanusithasson, vagy épen vádolhasson, akár általában retrograd jogi irányról, akár különösen a szóbeliség rendszere iránti elfogultságról, vagy ellenszenvről. Senki sem küzdött mellette annyit — még a legsúlyosabb politikai regime korszakában is — mint mi; és mi voltunk elsők, kik ezen elvét nemcsak jelszóként emlegettünk, hanem azt tüzetesen indokoltuk, adatokkal illusztráltuk, és annak az összhasonlító jogtudomány s codificatio alapján egész rendszerét kifejteni, megalapítani igyekeztünk.

Azonban eme nagy fontosságu reformintézményt soha sem terveztük elvontan, mintegy a levegőben, a hogy jelenlegi codicatoraink látszanak eljárni. Valahányszor arról szözlöttünk, hasznosságát fejtegettük, behozatalát sürgettük; mindig azon szempontból indultunk ki, hogy meg legyenek azon feltételek, melyek lételemeiül szolgálnak. Sikerét, üdvös hatását mindig ahhoz kötöttük, hogy ne hiányozzanak azon elemek, melyek lényeges feltételekél tekintendők ezen intézmény létesítésére.

Felhívás

egy erdélyi kerületi tűzoltó-szövetség alapítása érdekében.

Tűzoltó bajtársak!

Az elmúlt 1874. évben, szeptember 5—8-áig Sopronyban tartott második országos tűzoltó-szövetségi közgyűlés, a fontos faladatok hosszú sorát tűzte közponi választmánya elé, melyek a harmadik szövetségi gyűlésig (Aradon 1876-ban) egytől egyig megoldandók lesznek.

Ezen alig két évre terjedő rövid időközben egyesleges csavarrendszer, egyforma szolgálati szabályzat és tisztí rangjelzés lesz megállapítandó, a szövetségi alapszabály módosítandó, szolgálatban elhunyt, vagy nyomorékká vált tűzoltók és maradékaik részére országos segélypénztár lesz létesítendő sat.

A soproni szövetségi gyűlés azonban az egyes tűzoltó-egyleteknek is hálás munkakört jelelt ki, melynek meg kell felelnünk, ha csak lanyhaság vagy értelemhiányról dicstelen tanuságot tenni nem akarunk. Mig ugyanis a központi választmány tevékenysége abban nyilvánul, hogy mintegy felülről lefelé hatolva a tűzoltói intézmény egyességes szervezetének alapkövét lerakja, az annak teljes felvirágzására megkivántató életfeltételeket előteremtse, addig viszont nekünk első kötelességünk a központi közeg fáradozását eréljesen és sikeresen támogatni.

Mindenekelőtt oda kell iparkodnunk, hogy minden egyes tűzoltó-egylet az országos szövetségnek tagja legyen; mert ugy az országos szövetség feladatainak helyes felfogása, mint saját kötelességeink kellő méltánylása egyaránt követeli a belépést.

Ügyünk fejlesztésére nézve, azonban szűkebb körben mozgó állandó közegre is van szükség, mely a helyi viszonyok és sajátoságok tekintetbe vételével városon, falun a rendszeres tűzoltás eszméjét előmozditsa. Ezen állandó közeget csak is egy kerületi szövetségben találhatjuk fel, mely az összes erdélyi tűzoltó-egyleteket fölielni lesz hivatva.

Igaz ugyan, hogy ily jelentékeny kiterjedésű szövetségi kerületben a kölcsönös érintkezés némileg nehezítve van, de más részt ezen szövetség határozatai, mintán tágasabb körben lesznek kötelezők, egész Erdélyben a tűzoltói intézmény egységes fejlődésére döntő és áldásdus befolyást fognak gyakorolni.

Kerületi szövetségünk, illetőleg annak választmá-

nya, szerény véleményünk szerint a következőkre terjeszthatné ki működését:

a) azon községekben, hol még eddig tűzoltó-egylet nem létezik, ilyent alapítani;

b) ujonnan alakult tűzoltó-egyletek czélszerű felruházásában és teljesen megbízható oltó-eszközökkel való felszerelésében közreműködni;

c) szomszédos tűzoltó-egyleteket közös összgyakorlatokra buzdítani;

d) tűzoltási szabályrendeleteket készíteni és a tűzoltásra vonatkozó és fennálló törvények és rendeletek pontos végrehajtása felett őrködni;

e) szolgálatuk következtében elhunyt, vagy nyomorékká vált tűzoltók részére központi segélypénztárt alapítani;

f) a tűzriasztási és jelentési, valamint a jelzési rendszert lehetőleg tökéletesíteni; végre:

g) mindazon törekvést, mely a tűzoltási intézménynek hasznára válhatik, buzgón támogatni, ellenben minden fölmerülő akadályt sikeresen leküzdeni.

A ki viszonyainkat ismeri, tudni fogja, hogy kerületi szövetségünk üdvös tevékenységének, kétség kívül, minden irányban tág mezeje nyílik; azért gyorsan előre!

Mutassunk meg királyhágóntúli bajtársainknak, hogy mi is a tűzoltó-ügynek férfias és áldozatkész előharczósai vagyunk, áthatva azon szent meggyőződéstől, hogy szerény fáradozásunk által polgártársainknak és az egész hazának jóllétét sikeresen előmozdítjuk.

Mert minél nagyobb, minél harczerartermettebb csapatunk küzdhet még azon veszélyes és alattomos ellenséggel, mely nemzeti jóllétünket pusztítva, abból évenként milliónyi értéket semmisít meg; annál egyenlőbb lesz a harc, annál valószínűbb a mi győzelmünk.

Mi alólrottak, mint a soproni országos szövetségi gyűlésre megválasztott és kiküldött képviselők, a jelen kezdeményező lépésre magunkat feljogosítva hittük; és azon édes reménytől kecsegtetve, hogy felhívásunk a t. bajtársak kebelében élénk viszhangra fog találni: az összes erdélyi tűzoltó-egyletek képviselőit f. évi pünkösdi első napjára (május 16-kára) N. Enyedre egy erdélyi kerületi tűzoltó-szövetség megalapítása érdekében tiszteletteljesen meghívjuk! Jelentkezéseket f. évi május hó 8-ig a nagy-enyedi tűzoltó-egylet fogad el és a részletes tudni valókról a jelentkezőket annak idején értesíteni fogja.

Kedves tűzoltó bajtársak! a politikát, a separatismust, a megye, vagy város külön érdekét — ha lehet még a vallást és nemzetiséget is ez úttal honn felejtették — egyedül az üdvös eszméért fennen lángoló ügyszereket, az eszmét önzetlenül felkaroló őszinte buzgalom kíséren el benneteket ezen alakító-gyűlésre. Mert ernyedetlen vállvetett fáradozásainkat csak akkor fogja kívánt siker koronázni, ha testvéries összetartással ama magasztos jelszavunkat megvalósítani iparkodunk:

„Mindnyájan egyért,
Egy mindnyájunkért!

Kolozs-Monostor és Nagy-Szeben, 1875. febr. 5-én.

Dr. Lindner Gusztáv, a nagy-szebeni önkéntes tűzoltó-egylet főparancsnoka.	Gamauf Vilmos, a kolozs-monostori önkéntes tűzoltó-e. főparancsnoka.
---	---

K ü l f ö l d.

A francia nemzetgyűlésben a tanácsi törvény tárgyalásakor a baloldálnak egy fontos határozati javaslata fogadtatott el, a mely ezen intézmény köztársasági szellemének meggyőzésére nézve kezességet nyújt. A baloldal ezen győzelme egyébaránt a köztársasági pártok egyetértésének rovására történt. Ezen pontra nézve ugyanis a jobbközép és baloldal közt nézetkülönbség volt s a monarchicus elem a baloldalt győzelemre segítette, hogy a két pártot egymástól elszakítsa. A jobbközép el is bátorozta a törvény harmadik olvasásánál ellene szavazni. A szavazás febr. 12-én megtörtént és az egész törvény 368 szóval 345 ellen elvetetett. Brisson a nemzetgyűlés elosztatását indítványozta, de a sürgősségi indítványt elvetette. A vita nagyon heves volt. Gambetta heves beszédben sürgette a gyűlés felosztatását, mit a kormány ellenzett.

A febr. 13-áról jött táviratok szerint a kormány leköszöntött s Mac-Mahon Broglie herceget hívta fel kabinet alakítására. Vantrain és Waaldington új tanácsi törvényjavaslatokat terjesztettek be, melyeket az alkotmányügyi bizottság meg fog vizsgálni s jelentését megtenni.

Wimpfen tábornok perének tárgyalása febr. 12-én Párisban Cassagnac ellen, ki Wimpfent Sedánál magatartásáért szemrehányásokkal illette, megkezdett;

Törvénykezés.

A maros-vásárhelyi m. kir. ítélő tábla nyilvános ülésében az 1875-dik évi febr. 16-án és következő napjain következő ügydarabok adatnak elő
(Folytatása és vége.)

Dr. Endes Gábor r. b. által.

Benedek Ferenczné Kiss Sándor s t. e. tulajdonig., Gr. Kun László Fábán Pál József e. 154 frt 98 kr., Csekme Sámuel Imre Samu e. vizsh., Gedeleán Petre s t. Pentyán Pável e. 34 frt, özv. Ferencz Józsefné Ferencz Sándor e. 137 frt, Grebe Henrich Hirsfeld i József e. 44 frt, Füzési János Kázmerovics Miklós e. 180 frt, Veisz Mendel Teutelbaum Sámuel e. haszonbér megszüntetése, Suba Ferencz Deák Zsuzsa s t. e. 46 frt, Domokos Antal Miklós János s t. e. haszonbér, Bartha Márton Munteanu Dumitru e. som. vizsh., özv. Herczeg Sándorné Székely Mihályné e. 190 frt, iránti perük.

Deési Farkas r. b. által.

Kis Anna Deák Ferenczné özv. Kiss Istvánné s t. e. köteles rész kiadása, Csegezi Lidia Simonfi Mozes e. közös szerzemény, Szabó Istvánné id. Bányai György hagyatéka e. zálogjog átkebl. Özv. Szögyényi Lőrinczné Csizsér Emilia e. urb. kárp. kiutal., Csik-vacsárcsi község Péter Birta Ferencz e. egy istálló hely, Gyertyánfi Ede csödtömege Gyertyánfi János e. 80 frt, Gyertyánfi Ede csödtömege Gyertyánfi Róza e. 80 frt iránti perük.

Pogány Károly r. b. által.

Léb Dávid Margineán Stefán s t. e. kötelezettség teljesítése, Tankó Imre Galóczián Vaszi e. som. vizsh., Akics Izabella Balog Rózália e. 500 frt, Radó Lajos Ponoráz Lajos e. bérlethátrálék, Gál János Demjén Ignác s t. e. 50 frt s jár., Batos Ferencz Lázár Sándor e. végrehajtás beszüntetése, Fodor Mózes Székely József e. som. vizsh., Beoka Juon Dajoukát Salamon s t. e. igényp. Churk testvérek Baritiu Constant s t. e. 2500 frt, Peteo Sámuel Bartha Tamás e. som. vizsh., Mészkevi B. Juon Bitaus Gyorgye e. 100 forint s jár. iránti perük.

Illyés Károly pótbíró által.

Harmath Sándor a kir. kincstár és társai e. elsőbbségi jog, b. Josika Lajos Finta Miklós e. kártérítés, Csiki Kristóf Náthán Izsák e. 12 frt 61 kr., Bányai Károly Körner Ignác e. 217 frt 40 kr., Márton Ferencz Székelyhidi János csödtömege e. 27 frt 87 kr., Lázár Dénesné Deák Györgye e. 30 frt., A kir. kincstár Pap George lui Stefán e. birt. hábor., Kispál Sándor Szabó Gábor e. egy közkertelés helyreállítása, Faragó Palogyia s t. Faragó Juon s t. e. végrendelet megsemmisít., Sebestyén Jakab Ülke község e. erdőjog iránti perük.

I-ső Osztály. II. Tanács polgári ügyekben.

Sándor János r. b. által.

Farkas Salamon Soós József és neje e. 200 frt s jár., Sulutz Péter hagyatéka Jovánovics Victoria e. igényp., Serbán Albert Serbán János Serbán Albert és neje hagyatéki ü., Az utvám alap b. Horváth Albert e. 2079 frt, Jakobi Jakab Mosutz Vaszilika s t. e. 240 frt, Felső és alsó M.-Váradja község Blága Juon s t. e. som. vizsh. Serbán Móisze Bálessz Tódor e. 74 frt, Az erd. róm. cath. püspöki urad. Csüged község e. haszonbér megszünt iránti perük.

Petri Ádám r. b. által.

Metzner Ludovika Kerekes Niculainé s t. e. fekvők. Farkas József s t. Szigethi Sándorné e. 46 frt, Izsák Izrael Imre Gergely e. kártérítés, Rosenfeld Áron Pap Dánila e. 26 frt lakbér iránti perük.

Istvánffi Pál r. b. által.

A sárdi kisegítő pénztár Pópa Sofia l. Fleskán e. 13 veder must bor, Josif Dávid Gavrillás Andrei e. 22 frt 52 kr., Bocz Mihály Tordai János e. 30 frt kártérítés, Cazánu Petru gr. Kun Farkas hagyatéka e. 44 frt 40 kr., Lutsch György Schuster Simon e. 24 frt kártérítés, Torma Imréné s t. Török Sámuel s t. e. 258 frt 1 kr., Román Ferencsné Sárosi Lajos e. 15 frt 28 kr., Özv. Sombori Mihályné Sombori Mihály s t. e. 66 frt 66 kr., Knál András Czendi György e. 165 frt kártérítés iránti perük.

II. Osztály polgári ügyekben.

Gruz István r. b. által.

Özv. Kovácsi Sámuelné Ilia Moiske s t. e. majorsági fekvők, Csegezi közhelyek szabályozási ügye, özv. Récei Elekné Serbán Józsefné e. majorsági telek, Boér Ferencz Veress János e. székely örökség természetű fekvők, Petrisor Zacharia gr. Bánffi Miklósné e. urbéri telek állományért, b. Bornemissza Sándor özv. Girlich Mihályné e. egy majorsági telek, b. Bornemissza Sándor özv. Lással Márton e. majorság természetű külsőségek, Nagy Zsigmond Hadnagy József e. majorság természetű külsőségek iránti perük.

III. Osztály büntügyekben.

Nagy Samu r. b. által.

Bara Ferencz s t. sulyos testisértés, Sándor András sulyos testisértés, Muntean Luka s t. tolvajság Sipos Ferencz sulyos testisértés, Turóczy István sulyos testisértés, Gros Anna testisértés, Volf Márton testisértés, Pauli Mihály testisértés, Borza Petru Zacharia testisértés, Greavu Juon testisértés, Onca Gavrilla testisértés, Botta Moiske lopás, Bisvonger Gyula vagyonbiztonság, Paraschiva Juon becsületsértés, König János testisértés,

Tuschel Mátyás s t. becsületsértés, Kopisinski János test. sért. Kopisinski János testisértés, Petrás Gligor testisért., Margineán György testisértés, Deutsch Gábor becsületsértés, Abraham Samu sikkasztás, Schneider Mihály s t. testisértés, Turteltaub lopás iránti büntügyök.

Vajda Simon r. b. által.

Velker Ferencz s t. kihágásos ügye, Bakó József kihágásos ügye, Donáth Gyula s t. kihágásos ügye, Véber János s t. kihágásos ügye, Tyuj Zsófia kihágásos ügye, Dani lui Danika kihágásos ügye, Hegyesi Vilmos kihágásos ügye, Rafaila Tanaszia lopás ügye, Rotariu Simon s t. lopási ügye, Köhler József sikkasztási ügye Radák Florea emberölési ügye, Blum Sali család iránti perük.

Popovics Serván r. b. által.

Latzku Jakab s t. testisértés, Kacsza Zsigmond s t. lopás, Molnos Ferencz becsületsértés, Vajna Dénesné lopás és becs., Lázárik Niculau közint. kih., Alexa Ilián s t. testisért. Markis Vaszilika test. Kodea Ilie s t. tolv. Maxim Rádu s t. tesc. sért., Károly Borbára becsülets., Dorog Petru s t. becsülets., Schicher János s t. becsülets. Groza Vaszilika s t. sulyos testisértés, Sautá Bangó Jóska s t. életbiztonság Buges György testisértés, Balotu Pável s t. közbiztonság, Stancus Niculai testisértés, Ungur Mária becsületsértés, Bodeanu Nicolai s t. becsületsértés, Ratiu Constantin s t. sulyos test. sért. Borbáth István test. sért. iránti büntügyök.

Antalfi Gábor r. b. által.

Molnár Frigyes és bágyi Jóó Biri becsületbiztonság, Szilveszter Mihályné becsületsértés, Holló Ferencz becsületbiztonság, Albert Mihályné testbiztonság, Gocsmán János tulajdonbiztonság, Prodán Dumitru testbiztonság, Ráduly Jánosné becsületbiztonság, Benedek Mihály testbiztonság, Schuller János becsületbiztonság iránti b. ü.

Spech Adolf r. b. által.

Gärtner György és társa közhivatali kötelesség, Rusz Tódor emberölés, Birigy Ferenczné becsületsértés, Paul Liba s t. becsületsértés, Ongyérth András becsületsértés, Maurer György s t. közhivat. köteles, Kertész Józsefné tolvajság, Foris Mózesné becsületsértés, Borkut Péter s t. közhivat. köteles, Bodolozki Mihály testisértés, Lomozán György testisértés, Ferdinand Ignác becsületsértés, Ursz Dávid becsületsértés, Pópa Rávékka testisértés, Varró György testisértés, Pajor Samu s t. sulyos testisértés, Frank József rágalalmazás és család iránti perük.

Sztoyka Antal r. b. által.

Zsunku Kosztin s t. tolvajság, Buciuman George tolvajság, Joanna lui Jonu Chika becsületsértés, Juga Junoné s t. becsületsértés, Gligor lui Avram Szimédriu becsületsértés, Romosán Gligor becsületsértés, Szappanyos Pista s t. becsületsértés, Balogh M. Ferencz családi Bakó György s t. tolvajság iránti büntügyök.

Mégay Ferencz pótbíró által.

Mihálka Juon s t. sulyos testisértés, Klemens Dániel s társai tolvajság, Lankresán Juon a Feri s t. tolvajság Kleess György közintézetek, Petrensel Dávid tulajdonbiztonság, Korpodean Josif becsületbiztonság, Jusztai Sándor s t. becsületbiztonság, Stefán Lázár lui Nicolai becsületbiztonság, Gál András s t. testbiztonság, Petki Gábor s t. tulajdonbiztonság, Homorodeán Stefán testbiztonság, Toásó Ilka becsületbiztonság, Erdélyi János tulajdonbiztonság, Bendik Mihály becsületbiztonság iránti büntügyök.

Felelős szerkesztő:

KUTI ALBERT.

Főmunkatárs:

DOBAI ALBERT.

NYILTTÉR.)

NYILATKOZAT.

A „Székely Hírlap“ folyó évi 13-ik számában úgy kívánja a „Haza“ életbiztosító- és hitelbankot feltüntetni, mint „a mely intézet iránti részvét városunkban nagyon is alászállott“, s több egyén betételei otthagásával is igyekszik pénzét biztonságosabb intézeteknél elhelyezni. Igen korai a felajdulás, a nélkül, hogy okadatolva lenne azon állítás, mely intézetünket setét színben kívánná bemutatni egy más, külföldi intézet előnyére, mely Európa legrégibb s legszolidabb intézetének van híresztelve („Gresham Life Assurance Sociesy“). Mi ellenkezőleg más hasonlítottak közegeivel nem kívánjuk egyik társulatot is kisebbiteni; de azon kötelességgel és lelkiismeretes nyilatkozattal tartozunk a „Haza“ iránt, miszerint az ellene felmerült gyanúsítást visszautasítjuk s nem engedjük annak hitelét minden ok nélkül kisebbiteni. A „Haza“ életképeségét a nagy pénzváltás, járványos elhalálozások alkalmával bizonyítja be, s hogy nem tartozik a gombamódra fejlődő, szédelgő vállalatok közé, arról bárki is meggyőződhetik, ki az igazgatóság számadásait, a forgalom kimutatását figyelemmel kíséri. Igaz ugyan, hogy egyes biztosítottja a „Haza“ intézetnek is, mint akár-mely hasonlítottaknál megtörténik, elpártolt; de ennek leginkább az intézetünkre szórt kóhalmányok s főként társintézetünk közegeinek csábító rábeszélései az okozói. Ujlag is kinyilatkoztatjuk, hogy minden intézetünk ellen támasztott hitelmegromlási kísérlet nem egyéb, mint a concurrentiából kifejtett irigység, vagy inkább rágalmozó kisebbités.

M.-Vásárhelyt, 1875. febr. 16.

Nóvák Bogdán.

A „Haza“ magyar életbiztosító és hitelbank erdélyi vezérigynöksége.

*) E rovat alatt megjelent közleményekért csak a sajtótársasággal szemben vállal felelősséget a Szerk.

több tábornok, mint tanu, Wimpfenre nézve kedvezőtlenül vallottak.

Spanyolországból folyton egymással ellentmondó hírek érkeznek. Tény azonban az, hogy a királyi csapatok működése beszünttetett. Izabella királyné Logronoból táviratot kapott, hogy Alfonso Logronóban lelkesüléssel fogadtatott. Vitoria-Espartero herceg kiváló sajnálatát fejezte ki a felett, hogy lábfájdalmai miatt nem csatlakozhatik a király kíséretéhez.

Az angol képviselőházban a trónbeszédre előterjesztendő felirat tárgyalása élénk vita mellett folyt le, a mely a trónbeszédnek az igazságügyi reform, a tengeri hadsereg gyengült helyzete, a hadseregben a desertió terjedése, a vasúti szerencsétlenségek szaporodása és az egyetemi reformra vonatkozó részeit ölelte fel. Boresford ezredes a fegyverkezés szükségességét hangsúlyozta egy általános európai háború esetére, mely jóslata szerint előbb-utóbb be kell hogy következék. Disraeli miniszterelnök feleletében erre vonatkozólag így nyilatkozik: a mi igen tiszteletre méltó barátom, Boresford ezredes megjegyzéseit illeti, kénytelen vagyok nyilvánítani, hogy én őt ezen nevezetes kérdésben, nem követhetem; mert félek, hogy észrevételeim félreértésekre vezethetnének s egy szikrát támaszthatnának, a mely azon égés keletkező oka lehetne, a melytől tisztelt barátom fél.

Hirrovat.

— **Posta-statisztika.** Magyarországon ez idő szerint 1926 postaállomás van, s így 8053 emberre esik egy posta, a mult évben a posta-regálé utáni jövedelem négy millió nyolczvankilenc ezer kilenc száz ötvenkét forintot, a kiadás négy millió nyolczszáz tizenhatezer ötvennégy forintot tett s így mult évben a postajövedék százyolczvanhárom ezer nyolczszáz hetvenegy frtot hozott.

— **A maros-vásárhelyi ev. ref. főtanodai ifjuság** által f. hó 6-án önképző- és olvasó-egylete javára rendezett táncvigalom alkalmával felülfizettek: Háziasszony Máriaffy Albertné, szül. Bethlen Luise grófnő 100 frt, Z. Knöpfler Vilmos 10 frt, Bálintit József br. 5 frt, Apór Károly br. 4 frt, Antal László dr. 4 frt, Bihari Sándor tanár 4 frt, Horváth Gáspár tanár 4 frt, Horovitz Sámuel 4 frt, Bucher Miksa 3 frt, Hirschmann Adolf 3 frt, Deési Géza 3 frt, Sándor János 2 frt, Kerekes Sámuel tanár 2 frt, Thuróczy Pál 2 frt, Burdács Alajos 2 frt, Stupiczki Béla 2 frt, Molnár Károly 2 frt, Wenger Félix 2 frt, Kincs 2 frt, Tavaszi József 1 frt, Sebesy Ákos 1 frt, Szathmári Mihály 1 frt, Erdélyi Lajos 1 frt, Dósa Albert 1 frt, Egy novitius deák 1 frt, Bodó Sándor 1 frt, Pásztóhi Tibor 1 frt, id. Csiki József 1 frt, Jakabfi János 1 frt, Losonezi József 1 frt, Lénárt József academita 50 kr. Fogadják a tisztelt felülfizetők az ifjuság mély köszönetét. Bevétel 424 frt 50 kr.; kiadás: 299 frt 87 kr., tiszta jövedelem: 124 frt 63 kr. Maros-Vásárhelyt, 1875. február 15-én. A rendező-bizottság.

— **Helyreigazítás.** A székely árva-leányház részéről közölt kimutatást Göldner Nándor ur oda kéri kijavíttatni, miként az abban említett nyulat nem ő, hanem Pápai Ferencz ur ajándékozta.

— **Legközelebről** előfizetési felhívást nyitunk a „Meier-rendszer“ gyakorlati kézi könyvére, czélunk e mű közreadásával egy gyakorlati s az új mérték rendszert tüzetesen és alaposan ismertető s a nép által is könnyen megérthető kézikönyv terjesztése leend.

— **A tél** néhány nap óta ismét rendkívüli jelleget öltött; 23, 24 fok hidegen alól ritkán állunk, mi tekintettel az idő előrehaladottságára nem kis feltűnést okoz.

— **Máté Sámuel** városunk egyik közbecsülésben állott polgára folyó hó 12-én hunyt el, 69 éves korában, az elhunyt számos tagból álló családot hagyott maga után.

— **A küllőmegyei gazdasági egyesület** folyó hó 4-én tartott ülésében gróf Bethlen Camilló elnöknek, gróf Béli Ferencz tiszteletbeli elnöknek, első alelnöknek Pócsa József, második alelnöknek Pekri István választottak meg.

— **Tisza Kálmán**, ő felsége a király meghívására folyó hó 15-én Bécsbe utazott; ugyanott van a miniszter elnök ur is, ki, mint közvetítő vezeti az alkudozó-sokat.

— **A „falu hőse“** a czime Munkácsi M. azon jeles festményének, melyet egy londoni műtárus közelebről 45,000 frankért vásárolt meg. A művész ezen képet azon tanulmányok nyomán készíté, melyeket mult ősszel ide haza tett.

* **Ajánljuk t. olvasóink figyelmébe Fleischman és Weber pesti mag- és nővénny-kereskedő uraknak mai számunkhoz csatolt árjegyzékét.**

Nyomtatva Imreh Sándor Maros-Vásárhelyt az ev. ref. főiskola gyorsajtóján 1875.